

LMBTQI diákok
támogatása
az iskolában
a propaganda
törvény után

Kiadja a Háttér Társaság, 2022.

További példányok megrendelhetők a Háttér Társaság címén.

1136 Budapest, Balzac utca 8-10.

Telefon: (1) 238 0046

E-mail: hatter@hatter.hu

Szerzők: Könnyü Hella, Kutassy Dorottya

A kiadvány a Háttér Társaság által 2021-ben kiadott
*Hogyan léphetünk fel az LMBTQI és nemileg nonkonform
gyermekkel és fiatalokkal szembeni erőszak ellen?*
című útmutató felhasználásával készült.

Tartalom

1 • Bevezető ... 5

2 • LGBTQI diákok az iskolában ... 7

- 2.1. LGBTQI diákok ellen irányuló előítéletes viselkedések ... 7
- 2.2. Az előítéleteken alapú erőszak hatása az LGBTQI fiatalokra ... 7
- 2.3. Tények az LGBTQI diákok ellen irányuló iskolai erőszakról ... 9
- 2.4. Néhány konkrét eset ... 11
- 2.5. Az LGBTQI gyermekekkel és fiatalokkal végzett szakmai munka alapelvei ... 12

3 • Jogi kisokos ... 14

- 3.1. Beszélhetek diákokkal LGBTQI témáról? ... 15
- 3.2. Miről szólhat a szexuális felvilágosító óra, és ki tarthatja? ... 17
- 3.3. Milyen következményei lehetnek, ha beszélek az LGBTQI kérdésekről a diákjaimmal? ... 18

4 • Mit tehetünk mi? ... 19

5 • Segédanyagok és szervezetek listája ... 21

- Ajánlott kiadványok ... 21
- Tagszervezetek ... 23

Bevezető

„Nem a gyerekek kell jónak lennie az iskola kedvéért – de sokan hiszik ezt! – hanem: az iskolának kell mindent megtennie a gyerekért.”

VEKERDY TAMÁS

Kézikönyvünk célja az, hogy felvértezzük a gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó szakembereket azokkal az ismeretekkel, amelyek segítik őket a jövőben abban, hogy megtehesenek mindent a nevelésük-oktatásuk alatt álló fiatalokért.

A teljesség igénye nélkül a bevezetőben szeretnénk néhány kulcs-fogalmat tisztázni, amelyek később is elő fognak fordulni a kiadványban.¹ Az **LBMTQI+** rövidítés jelentése: lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex. A szó végi pluszjel minden olyan további szexualitást és nemi identitást takar, amely nem illik az előbb felsorolt kategóriák közé. A felsorolásban olyan fogalmakat találunk, amik szexuális irányultságot, nemi identitást és nemi jegyeket írnak le. A szexuális irányultság esetén a heteroszexuális, és az attól eltérő romantikus-vonzalmi kategóriákat értjük. Nemi identitás alatt pedig gondolhatunk a cisznemű – azaz

.....

1 További definíciók megtalálhatóak a *Hogyan léphetünk fel az LBMTQI és nemileg nonkonform gyermekekkel és fiatalokkal szembeni erőszak ellen?* című kiadványunkban: <https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/handbook-dac-a5-hun-zs-ajbh.pdf>

a születési nemével megegyező identitású – emberekre, vagy pedig a transznemű illetőkre: az ő identitásuk eltér a születési nemüktől. Ezen felül találkozhatunk a „nem-bináris” kifejezéssel, amely arra utal, hogy a hagyományos férfi-női póluson kívül identifikálja magát valaki. Az intersex emberek olyan testi, hormonális vagy genetikai jellemzőkkel születnek, amelyek nem elhelyezhetőek a férfi/nő kategóriákban, vagy amelyek a két kategória kombinációi.

Egy kisebbségi csoport tagjának lenni soha nem egyszerű – gondolhatunk ez alatt bármire, legyen az szexuális irányultság, nemi identitás, vagy nemi jegyek, amelyet a kiadványunk tárgyal, vagy épp testi állapot, etnikum és kultúra. Ezek a csoportok a társadalom egészében, és az azt mintázó oktatási közegben is erőteljesebben ki vannak téve a különféle zaklatásnak: bullying, bántalmazás, kiközösítés. A helyzetüket a 2021 júniusában elfogadott úgynevezett propagandatörvény tovább rontotta: a külsős szervezetek és szakemberek által tartott társadalmi tudatosság növelő, és érzékenyítő programok kiszorultak az iskolákból, ezzel is tovább nehezítve az oktatási egyenlőtlenségek kiküszöbölését. Számos kutatás bizonyítja, hogy a szexuális irányultság és nemi identitás kialakulása az esetek túlnyomó többségében 18 éves kor előtt megtörténik. A propagandatörvény ezzel szemben azt feltételezi, hogy 18 éves kor alatt nincsenek a heteronormatívól és ciszszexuálisól eltérő identitású fiatalok – őket ez a törvény nem védi meg, csak láthatatlanná teszi őket a társadalom számára. Az iskolában viszont láthatóak maradnak: gyakran kerülnek a piszkálódások kereszttüzebe, amit gyakran legitimál a „gyermekvédelmi” törvény nyomán kialakult előítéletes közbeszéd.

Ezzel a kiadvánnyal szeretnénk arra buzdítani a pedagógusokat, nevelőket és gyermekekkel, fiatalokkal foglalkozó szakembereket, hogy vegyék a kezükbe ezeknek a fiataloknak a jóllétét, és biztosítsák, hogy senkit ne érhesse bántódás azért, mert valamiben különbözik a többségtől.

2 LMBTQI diákok az iskolában

2.1. LMBTQI diákok ellen irányuló előítéletes viselkedések

Az előítéleteket és a társadalmi-hatalmi struktúrákat gyakran családjunkban vagy más elsődleges közösségeinkben sajátítjuk el. A homofóbia, bifóbia, transzfóbia és interfóbia olyan előítéleteken, sztereotípiákon vagy félelmeken alapul, amelyek társadalmi, vallási, történelmi, kulturális vagy egyéb okokra vezethetőek vissza. Ahogy az Magyarországon is megfigyelhető, **az oktatási intézmények és az állami szakpolitikák is fenntartják ezeket az előítéleteket**, ezáltal súlyosbítva az egyenlőtlenségeket és az LMBTQI emberekkel szembeni diszkriminációt. A nemi alapú erőszak más formáihoz hasonlóan az LMBTQI-fóbia és az abból fakadó erőszak is a nemi szerepelvárásokban gyökerezik. A társadalomban és kisebb közösségekben különböző elvárások vannak azt illetően, hogy adott nemű emberek milyen szerepeket vállalhatnak és hogyan viselkedhetnek. **Ha valaki ezeket az elvárásokat megszegi, az fizikai vagy verbális támadások célpontjává válhat.**

2.2. Az előítéleteken alapú erőszak hatása az LMBTQI fiatalokra

Az előítéleteken alapuló bántalmazás, diszkrimináció és bűncselekmények felnőttek és gyermekek esetében is gyakrabban vezetnek a biztonságérzet elvesztéséhez, depresszióhoz, szorongáshoz, mint a nem-előítéletes alapú bűncselekmények.

A gyűlölet-bűncselekmények és az előítéletes alapú iskolai zaklatás azt az üzenetet küldi az áldozat csoportjának, hogy nem látják őket szívesen, és nincsenek biztonságban a társadalomban; így az egész csoport áldozattá válik. Az, hogy valaki tanúja lesz a saját csoportja elleni diszkriminációnak, szintén okozhat pszichés stresszt és az önértékelés csökkenését.²

Az előítéleteken alapuló bullying és bántalmazás mind egyéni, mind közösségi szinten stresszt és traumát okozhat. A traumatikus eseményekre adott válaszokat a következőképpen csoportosíthatjuk:

- **Érzelmi reakciók** – pl.: félelem, szégyen, szorongás, tehetetlenség, szomorúság, depresszió, büntudat, bizalmatlanság, túlérzékenység, állandó hangulatváltozások és más intenzív érzelmi reakciók;
- **Fizikai reakciók** – szédülés, pszichomotorikus zavarok, fejfájás, szívdobogás, emésztési problémák, légzési nehézségek, a sok különböző formái;
- **Viselkedési reakciók** – kommunikációs problémák, izgatottság, elszigetelődés, sírás, agresszió, szóbeli kirohanások, türelmetlenség, drog- vagy alkoholfogyasztás, önbántalmazás, öngyilkossági kísérlet;
- **Kognitív reakciók** – dezorientáció, zavarodottság, koncentrációs nehézségek, beszédproblémák, feledékenység, figyelmetlenség.

.....

2 Out In the Open: Education sector responses to violence based on sexual orientation and gender identity/expression. UNESCO, 2016, 11. old.

2.3. Tények az LMBTQI diákok ellen irányuló iskolai erőszakról

Az iskola a gyermekek és fiatalok életének kiemelt helyszíne, az itt elkövetett bántalmazás és zaklatás hosszú távú hatással lehet a diákok későbbi jóllétére is. A kutatások kimutatták, hogy:

- Az LMBTQI diákok jelentős százaléka tapasztal meg homofób és transzfób viselkedést az iskolában
- Az LMBTQI diákok gyakrabban számolnak be iskolai zaklatásról és bántalmazásról, mint nem-LMBTQI társaik
- Ennek az erőszaknak olyan diákok is célpontjaivá válhatnak, akik nem tartoznak az LMBTQI kategóriákba, de társaik megítélése szerint nem felelnek meg az uralkodó nemi normáknak;
- Az iskolai homofób és transzfób erőszak befolyásolja a diákok tanulmányi eredményét, későbbi munkalehetőségeit és jóllétét.³

A kutatásokból világosan látszik, hogy a zaklatás és bántalmazás áldozatai nagyobb arányban hiányoznak óráról, kerülik az iskolát vagy egyéb társas tevékenységeket; ezáltal gyakran gyengül a tanulmányi eredményük vagy akár ki is maradnak az oktatásból.

A nemi alapú egyenlőtlenségek és előítéletek még inkább sújtják a transz és non-bináris fiatalokat, akik különösen ki vannak téve a nemi alapú erőszaknak, hiszen talán még az LMB fiataloknál is nagyobb mértékben mennek szembe a hagyományos nemi normákkal és szerepekkel.

.....

3 Out In the Open: Education sector responses to violence based on sexual orientation and gender identity/expression. UNESCO, 2016, 14. old.

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2020-ban közzétett adatai szerint az Európai Unióban élő diákok 65%-a hallott vagy látott már negatív megjegyzéseket vagy ellenséges viselkedést azért, mert egy társát vagy iskolatársát mások LGBTQI-nek gondolták. Egyes tagállamokban ez az arány még sokkal magasabb. Több tagállamban akár minden ötödik LGBTQI diákban felmerült, hogy iskolát vált vagy teljesen abbahagyja a tanulmányait azért, mert bántották szexuális irányultsága, nemi identitása vagy biológiai nemi jegyei miatt.⁴

LGBTQI diákok között végzett magyar felmérések kimutatták, hogy az áldozattá válás gyakorisága és súlyossága arányban van a tanulmányi átlagukkal: **minél súlyosabb erőszakot szenvednek el, annál rosszabb a tanulmányi eredményük.** Azok a diákok, akiket az iskolában bántalmaznak vagy diszkriminálnak, gyakran kirekesztve érzik magukat, nem tudnak kapcsolódni az iskolai közösséghez. Azoknak az LGBTQI diákoknak, akik gyakran váltak áldozattá szexuális irányultságuk vagy nemi önkifejezésük miatt, önbecsülésük is alacsonyabb volt.⁵

Az, hogy valaki kényelmetlenül vagy egyenesen veszélyeztetve érzi magát az iskolában, könnyen negatív hatással lehet a tanulmányi előmenetelére, különösen akkor, ha emiatt kerüli az iskolát vagy egyes tanórákat. Egy, a Háttér Társaság által készített 2022-es kutatás alapján az LGBTQI fiatalok 10%-a jelezte, hogy legalább 2 vagy 3 napot hiányzott a kérdezést megelőző hónapban az iskolából azért, mert nem érezte ott biztonságban magát. Ugyanebből a kutatásból az is kiderül, hogy a diákok 21%-a szerint

.....

4 <https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2020/lgbti-survey-data-explorer>

5 Támogató barátok, tehetetlen intézmények. Az LGBTQI diákok iskolai tapasztalatai az Országos Iskolai Környezet Kutatás Alapján, Háttér Társaság, 2019.

kicsit több, míg 9,5%-uk szerint sokkal több lett az előítéletes megjegyzés a propaganda törvény elfogadását követően.⁶

Ugyanakkor tapasztalható, hogy a támogató tanárok és más szakemberek jelenléte, illetve az LGBTQI emberekkel kapcsolatos pozitív információk megjelenése a tananyagban közvetlen kapcsolatban áll a diákok jóllétével.

2.4. Néhány konkrét eset

A propagandatörvény elfogadását követően több megkeresés is érkezett a Háttér Társaság jogsegély szolgálatához, amik kapcsolatba hozhatók a propagandatörvény vélt vagy valós rendelkezéseivel.

Tapasztalataink szerint az egyházi iskolákban az LGBTQI diákok különösen nehéz helyzetben vannak, hiszen gyakran tanáraik segítségére sem számíthatnak az ellenük irányuló diszkrimináció leküzdésében.

„Azt ajánlja az iskola igazgatója, hogy másik iskolát válasszak, mert nem szerencsés szerinte hogy transz lány diák járjon egy egyházi iskolába választási évben”.

(IDÉZET EGY MEGKERESÉSŐL)

Egy esetben egy szülő levelében arról számolt be, hogy transz gyermekét folyamatos zaklatás és bántalmazás éri a tanárok és diákok részéről is, és az iskola vezetése semmilyen lépést nem tett azért, hogy javítson a diák helyzetén.

.....

6 Befogadó Terek iskolai kutatás, Háttér Társaság, 2022.

Egy másik esetben egy pedagógus fordult hozzánk, akit mint ismert LGBTQ közszereplő, még a próbaidő alatt elküldtek az iskolától. Ugyan a szülők és diákok nem kifogásolták a pedagógus munkáját, az iskola vezetése az esetleges botránytól tartva szüntette meg munkaviszonyát. Mindezek mellett fontos megjegyezni, hogy ugyan a jogsegély szolgálathoz beérkező megkeresések alapján kirajzolódik egy kép az LGBTQI diákok ellen irányuló diszkriminációs és zaklatásos esetekről, a valódi esetszám minden bizonnyal ezek sokszorososa. Ahogy az a Háttér Társaság kutatásaiból is kiderül, **a diákok az esetek jelentős részében nem tesznek jelentést az őket érő zaklatásról és bántalmazásról**, mert gyakran nem bíznak abban, hogy ez megoldaná a helyzetüket. A jelentés elmaradásának másik oka lehet, hogy sokuk még rejtőzködik, és félnek, hogy az incidens jelentésével előbújásra kényszerülnének szüleik és tanáraik előtt.⁷

2.5. Az LGBTQI gyermekekkel és fiatalokkal végzett szakmai munka alapelvei

- **Tartsuk tiszteletben diákjaink identitását és sokszínűségét!** Azokat a kifejezéseket és neveket használjuk diákjainkra, amiket ők is használnának magukra! Ne kérdőjelezzük meg diákjaink nemi identitását, szexuális irányultságát, ha már megbíztak bennünk annyira, hogy megosszák velünk identitásuknak ezt a részét. Ha diákunk bizonytalan szexuális irányultságában vagy nemi identitásában, azt ne kezeljük betegségként!

.....

7 Támogató barátok, tehetetlen intézmények. Az LGBTQI diákok iskolai tapasztalatai az Országos Iskolai Környezet Kutatás Alapján, Háttér Társaság, 2019.

- **Legyünk képben!** Tájékozódjunk az LGBTQI emberekhez kapcsolódó fogalmakról. Ha valamit nem tudunk, tájékozódjunk hiteles forrásokból.⁸
- Ismerjük fel, hogy a stigma, az előítélet, a **diszkrimináció és az erőszak befolyásolja az LGBTQI diákok egészségét és jóllétét**, ahogyan az intézményes (rendszerszintű) akadályok, például a diszkriminatív jogszabályok is befolyásolják az LGBTQI emberek életét.
- **Hozzunk létre befogadó, támogató közeget az LGBTQI diákjaink számára!** Lépjünk fel a diszkriminatív és bántó viselkedésformákkal szemben és hirdessünk zéró toleranciát az előítéletes alapú zaklatás és bántalmazás kapcsán.

.....
 8 pl.: Háttér Társaság egyéb kiadványai <https://hatter.hu/kiadvanyaink>

Jogi kisokos⁹

A 2021 júniusában elfogadott, *2021. évi LXXIX. törvény a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról* korlátozza a 18 év alatti fiatalok hozzáférését a homoszexualitással és a transzneműséggel kapcsolatos tartalmakhoz, illetve regisztrációhoz köti azon civil szervezeteket és külső szakértőket, akik szexuális felvilágosító tevékenységet folytatnának iskolákban.

Ezzel az összefoglalóval szeretnénk segíteni, hogy tisztába kerüljenek a törvény gyakorlati vonatkozásaival.

9 Jogi kisokosunk a Háttér Társaság, a TASZ és a Budapest Pride vonatkozó összefoglalóinak felhasználásával készült, amikben további, részletesebb információkat és törvényi hivatkozásokat találhatnak a témával kapcsolatban:
<https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/hatter-venicecommission-actlxxix-hun.pdf>
<https://tasz.hu/homofob-propagandatorveny-kozoktatas-ovodak-iskolak>
<https://budapestpride.hu/szervezeti-kisokos>

3.1. Beszélhetek diákokkal LGBTQI témákról?

Röviden: Igen!

A köznevelési törvény az alábbiakkal módosult:

„A tanulók részére a szexuális kultúráról, a nemi életről, a nemi irányultságról, valamint a szexuális fejlődésről szóló foglalkozás megtartása során különösen figyelemmel kell lenni az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltakra. E foglalkozások nem irányulhatnak a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérés, a nem megváltoztatása, valamint a homoszexualitás népszerűsítésére.”

A köznevelési törvény tehát – szemben a médiatörvénnyel vagy a reklámtörvénnyel – a köznevelés kontextusában csak a homoszexualitás és transzneműség népszerűsítését tiltja, az azokat tárgyilagosan megjelenítő tartalmakat nem. A regisztrációs kötelezettség is csak a civil szervezetekre, külső szakértőkre vonatkozik, annak semmi akadálya, hogy egy iskolában tanító tanár, ott dolgozó védőnő vagy pszichológus beszéljen a gyermekekkel ezekről a kérdésekről.

A törvény persze homályosan fogalmaz, és célja lehet ugyan az, hogy a tanárokat „öncenzúrára” vegyék rá, és az esetleges felelősségre vonást elkerülendő, meg se említsék az LGBTQI témákat iskolájukban, tény azonban, hogy az LGBTQI témákról beszélő tanár magatartásának nincsenek szankciói. Sőt, a gyermekjogi, köznevelési alapelveket figyelembe véve nemhogy nem követ el jogellenes cselekményt az, aki a jövőben is érinti ezeket a témákat, hanem éppenhogy akkor jár el a jogszabályok és a szakmai alapelveknek megfelelően, ha ezekre is kitér.

A köznevelési törvény például kiemeli, hogy a tanulóknak joga van arra, hogy személyiségi jogait a nevelési-oktatási intézmény tiszteletben tartsa, és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szem-

ben. A nevelési-oktatási intézményeknek gondoskodnia kell a nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről.

A tanulóknak **joga van továbbá a szabad véleménynyilvánításra**, valamint arra, hogy a **meggyőződését tiszteletben tartsák**.

A köznevelési törvény jogot biztosít a tanulóknak arra is, hogy részükre az állami iskola egész pedagógiai programjában és tevékenységében a nevelés-oktatás során a tájékoztatás nyújtása és az **ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék**.

A pedagógusnak kötelezettsége, hogy munkája során **gondoskodjon a gyermek személyiségének fejlődéséről**, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni helyzetét is; egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre nevelje a tanulókat; a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon, **az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse**.

Tehát ezek alapján a tanárnak nem csak joga, de kötelessége is teljes tájékoztatást nyújtania a gyermeknek egészséges személyiségfejlődéséhez, többek között LMBTQI témákban is.

3.2. Miről szólhat a szexuális felvilágosító óra, és ki tarthatja?

Az új szabályok szerint szexuális felvilágosításról szóló foglalkozások „nem irányulhatnak a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérés, a nem megváltoztatása, valamint a homoszexualitás népszerűsítésére.” Ahogyan a többi új rendelkezésnél sem, itt sem adott támpontot a jogalkotó arról, hogyan valósul meg ezek „népszerűsítése”. Szakértők egyetértenek abban, hogy **a szexuális irányultság, nemi identitás nem változtatható meg, vagyis a homoszexualitást, a transzneműséget nem lehet „népszerűsíteni”,** attól senki sem válik LMBTQI-vá, ha ezekről a kérdésekről is hall az iskolában. Ahogyan fentebb részletesen kifejtettük, a gyermekvédelmi és közoktatási szabályok és gyermekeket és tanulókat megillető jogok csak akkor tudnak maradéktalanul megvalósulni, ha a tanulók továbbra is sokoldalú, tárgyilagos szexuális felvilágosítást kapnak. A törvény módosításában „szexuális kultúrával, nemi étellel, nemi irányultsággal, szexuális fejlődéssel, a kábítószerfogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos foglalkozást” csak meghatározott személyek tarthatnak. Ilyen foglalkozást csak az intézmény alkalmazottja, iskolaorvosa, megállapodással rendelkező állami szerv, illetve a miniszter által nyilvántartásba vett személy vagy szervezet tarthat. Ez azt jelenti, hogy az intézmény tanárai továbbra is tarthatnak szexuális felvilágosító órát, és ott beszélhetnek LMBTQI témákról is.

A foglalkozások tartására jogosult civil szervezeteket nyilvántartásba vevő szerv még nem lett kijelölve, a szabályozás nem lett megalkotva, ezért hivatalosan jelenleg kizárólag iskolai dolgozók tarthatnak ilyen foglalkozásokat.

3.3. Milyen következményei lehetnek, ha beszélek az LMBTQI kérdésekről a diákjaimmal?

A törvény elfogadása óta egyetlen olyan tanárról sem tudunk, akit jogi felelősségre vontak volna, hiszen a törvény megszegéséhez nem **fűződik közvetlen szankció**. Ennek ellenére elképzelhető, hogy intézményvezetők nyomásgyakorlással megpróbálják rávenni a pedagógust, hogy kerülje ezeket a témákat, de fontos tudni, hogy az intézményvezető ezzel messze túllép a hatáskörén. Ilyen, és ehhez hasonló esetekben több szervezettől is tud ingyenes jogi segítséget kérni:

- **A Háttér Társaság (LMBTQI jogvédő szervezet) jogsegély-szolgálat:** jogsegely@hatter.hu
- **Ha hátrány érte a propaganda törvény miatt, itt is jelentheti:** hatter.hu/jelentsd
- **A TASZ (civil jogvédő szervezet) elérhetősége:** tasz@tasz.hu
- **A Magyar Helsinki Bizottság (civil jogvédő szervezet) elérhetősége:** helsinki@helsinki.hu

Mit tehetünk mi?

4

A kiadványunk végén szeretnénk pár gyakorlatiasabb pontban összefoglalni, hogy mik azok a lépések, amelyeket már most megvalósíthatnak a pedagógusok és iskolák:

1. Hozzunk létre befogadó, biztonságos környezetet, és támogassuk az erőszak áldozatává vált gyermekeket. Az összes, az erőszak megszüntetésével és a biztonság megteremtésével kapcsolatos programba építsük be a homofób, transzfób és bifób erőszak problémáját.
2. Vezessünk be intézményünkben megfelelő iránymutatásokat, eljárásrendeket a diszkrimináció és a zaklatás ellen, ezen belül a szexuális irányultság, nemi identitás és nemi önkifejezés miatti zaklatás és erőszak ellen. Intézményünkön belül dokumentáljuk az iskolai zaklatás minden esetét.
3. Rendszeresen végezzünk anonim felmérést a gyermekek körében az iskolai zaklatás és erőszak elterjedtségéről intézményünkben, beleértve a gyermekek ezzel kapcsolatos igényeit.
4. Tartsuk tiszteletben diákjaink és mások preferált nevét és nemi identitását. Biztosítsuk, hogy a transznemű gyermekek és dolgozók a nemi identitásuknak megfelelő öltözöket és mosdókat használhassák.
5. Ha tanúi vagyunk vagy hallunk arról, hogy valaki gúnyolódik, verbális abúzust vagy fizikai erőszakot követ el LBMTQI és nemileg nonkonform emberek ellen vagy negatív felhanggal beszél róluk, kezdeményezzünk párbeszédet a témában más, fiatalokkal dolgozó szakemberekkel együtt.

6. Figyeljünk szakmai fejlődésünkre, vegyünk részt a nemekről, nemi sokszínűségről és az LBMTQI-ellenes iskolai zaklatás megelőzéséről szóló képzéseken.

5 Segédanyagok és szervezetek listája

Háttér Társaság

<https://hatter.hu/>

A Háttér Társaság Magyarország legnagyobb és legrégebb jelenleg is működő leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex (LMBTQI) civil szervezete.

Ajánlott kiadványok:

Hogyan léphetünk fel az LMBTQI és nemileg nonkonform gyermekekkel és fiatalokkal szembeni erőszak ellen? Kézikönyv az alábbi területeken dolgozó szakembereknek: oktatás, egészségügy, családszervezetek, családsegítő szolgálatok és gyermekvédelmi intézmények, média, közösségi terek.

<https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/handbook-dac-a5-hun-zs-ajbh.pdf>

Támogató barátok, tehetetlen intézmények – Az LMBTQI diákok iskolai tapasztalatai Magyarországon az Országos Iskolai Környezet Kutatás alapján

<https://hatter.hu/kiadvanyaink/iskolai-kornyezet-kutatas-2017>

Útmutató az előítéletes alapú iskolai zaklatás megelőzéséhez és kezeléséhez

<https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/iskolaizaklatas-utmutato.pdf>

Szülők a szivárvány alatt – Tájékoztató füzet lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex gyermekek szüleinek és hozzátartozóinak

<https://hatter.hu/kiadvanyaink/szulok-a-szivarvany-alatt>

LBMTQI a gyerekek – támogató szülők, hozzátartozók oldala és Facebook csoportja

<https://hatter.hu/lbmtqiagyerekem>

<https://www.facebook.com/groups/1848900808673472/>

A család az család – Tájékoztató pedagógusok számára az azonos nemű szülőkről és gyermekeikről

<https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/csalad-pedagogus-a5-eu.pdf>

Az azonos nemű szülők és gyermekeik alkotta családok

Magyarországon – Tájékoztató oktatási és gyermekvédelmi szakemberek és döntéshozók számára

<https://hatter.hu/sites/default/files/dokumentum/kiadvany/csalad-donteshozo-a5-eu.pdf>

Az iskolai zaklatás és bántalmazás visszaszorítását tűzte ki céljává a **Sokszínűség Oktatási Munkacsoport (SOM)** is, ami különböző civil szervezetek és szakemberek együttműködésével jött létre. Munkájával támogatja a sokszínűség-oktatás és a bullying-ellenes fellépés megvalósulását a magyar iskolák mindennapjaiban.

A munkacsoport tevékenységét a Háttér Társaság koordinálja.

<https://sokszinusegoktatas.hu/>

<https://www.facebook.com/sokszinuseg>

Tagszervezetek:

Amnesty International Magyarország

<http://www.amnesty.hu/>

Békés Iskolák program

<http://www.bekesiskolak.hu/>

EJHA Emberi Jogi Nevelők Hálózata

<https://www.facebook.com/groups/1818279191718902/>

Haver Informális Zsidó Oktatási Alapítvány

<http://haver.hu/>

Háttér Társaság

<https://hatter.hu/>

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány

<http://hintalovon.hu/hu>

Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány

<https://www.kek-vonal.hu/>

Magyar LGBT Szövetség

<http://www.lmbtszovetseg.hu/>

Melegség és Megismerés

<http://melegsegesmegismeres.hu/>

MONDO – a TASZ gyermekjogi projektje

<http://mondo.tasz.hu/>

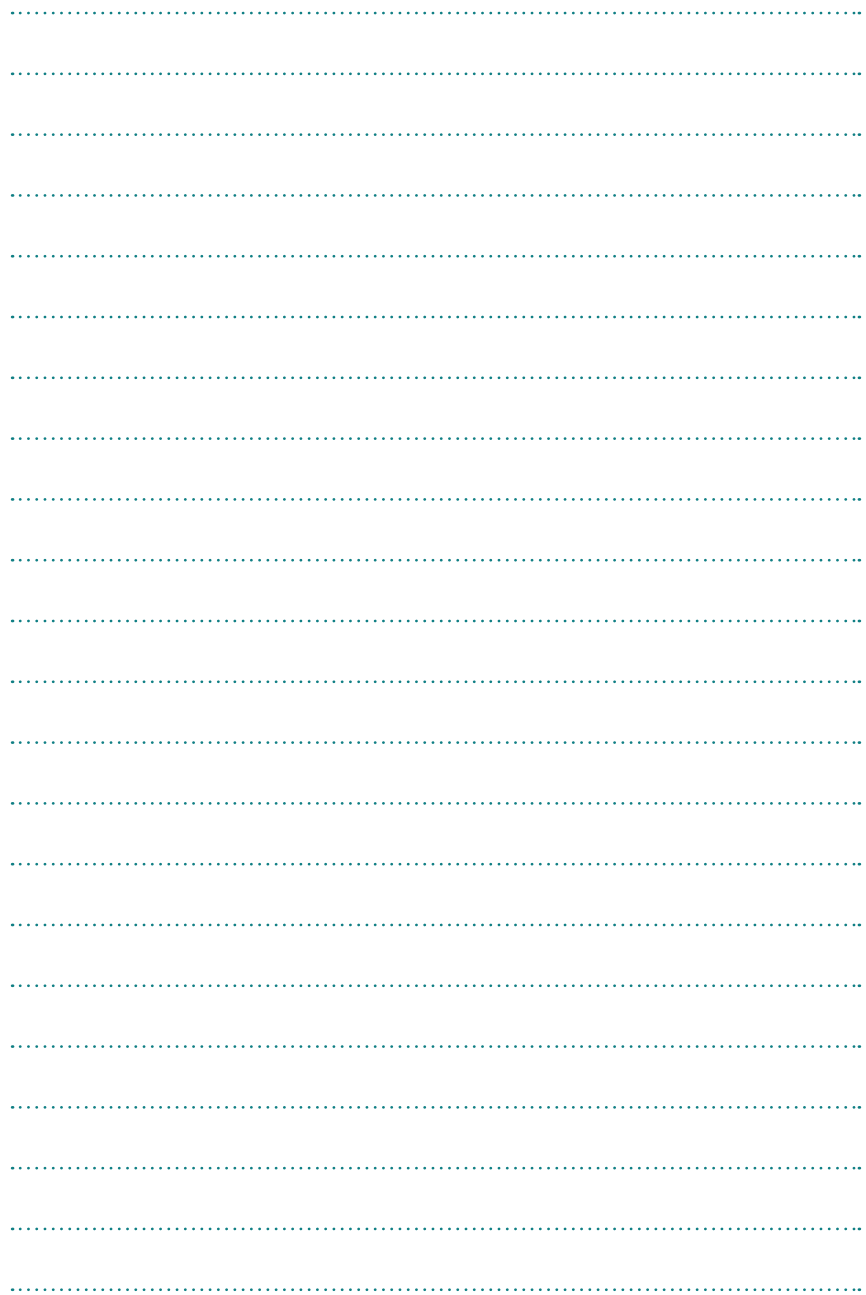
Önállóan lakni – közösségben élni

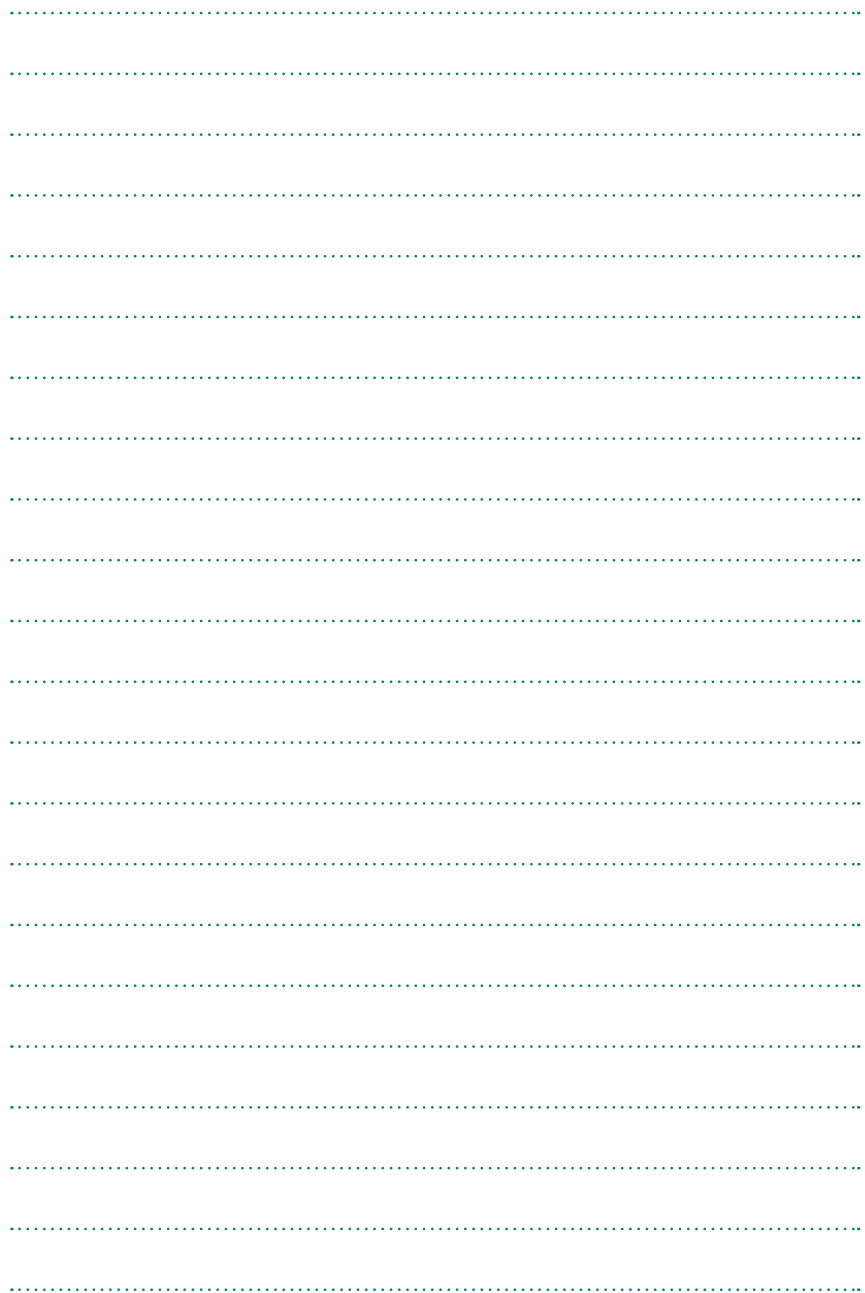
<http://onalloanlakni.blog.hu/>

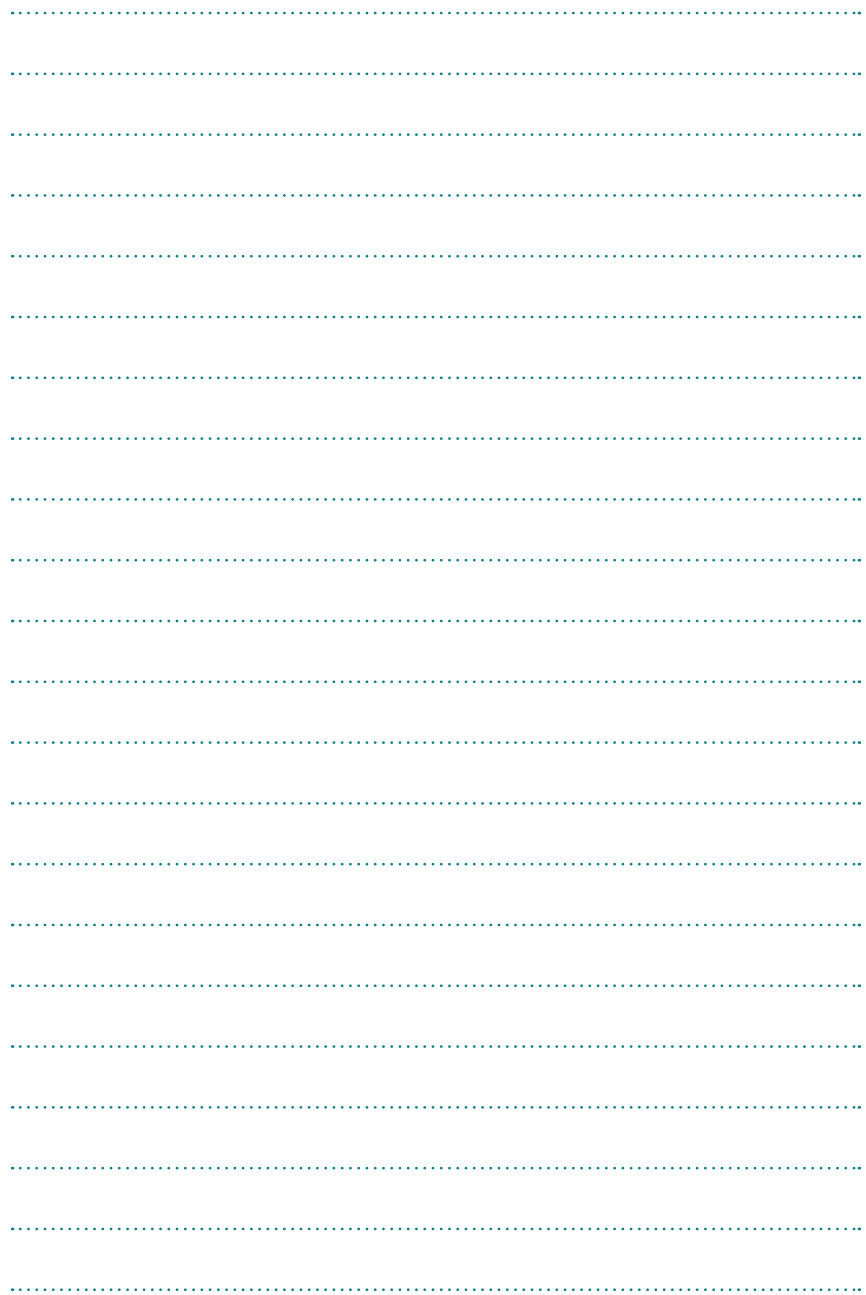
UCCU Roma Informális Oktatási Alapítvány

<http://www.uccualapitvany.hu/>

A Háttér Társaság Magyarország legrégebbi és legnagyobb ma is működő lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszexuális (LMBTQI) civil szervezete. 1995 óta dolgozunk az LMBTQI emberek jogaiért és társadalmi integrációjáért, valamint a szexuális és nemi kisebbségekkel szembeni előítéletek csökkentéséért.

Tevékenységeink:

Információs és Lelkiségi szolgálat: telefonon és online elérhető munkatársaink válaszolnak bármilyen LMBTQI témájú kérdésre.

Személyes Segítő Szolgálat: 10-12 alkalmas, ingyenes segítő beszélgetéseket nyújtunk LMBTQI embereknek és hozzátartozóiknak.

Jogsegélyszolgálat: Ingyenes jogi tanácsadást és képviselőt biztosítunk a szexuális irányultság vagy nemi identitás szerinti hátrányos megkülönböztetés, erőszak vagy zaklatás áldozatai számára.

HIV/AIDS program: 0-24 óráig elérhető HIV információs vonalat működtetünk és csoportfoglalkozásokat tartunk.

Archívum és könyvtár: LMBTQI emberekkel kapcsolatos dokumentumokat gyűjtünk és teszünk hozzáférhetővé.

Kutatás: Kutatásokat folytatunk az LMBTQI emberek társadalmi helyzetének, problémáinak, véleményének feltárása érdekében.

Képzés: Rendszeresen szervezünk tudatosságnövelő képzéseket az LMBTQI közösség, és érzékenyítő képzéseket az LMBTQI emberekkel kapcsolatba kerülő szakemberek számára.

Érdekérvényesítés: Fellépünk az LMBTQI embereket és családjaikat érintő diszkriminatív jogszabályok felszámolása és az LMBTQI emberek szempontjaira érzékeny jogszabályok és közpolitikák elfogadása érdekében.

Közösségi és kulturális események: Rendszeresen szervezünk az LMBTQI emberek kultúráját, életét bemutató előadásokat, filmvetítéseket, beszélgetéseket.